

Bom haj Bóh!

Cíklo 20.
14. meje.

Létnik 9.
1899.

Serbske njedželske Ľopjenka.

Wudawaju šo kózdu šobotu w Ssmolerjez knihicjischčerini w Budyschinje a šu tam dostacž sa schtwortlētnu pschedplatu 40 np.

Graud i.

Joel 2, 28.

Ta chzu wot mojeho Ducha na wšcho cželo wulecz.

Wožebni hoſežo dadža tym, kotrychž chzedža pschińcž woprytcež, hižo do předka prajiež, so Ŀ nim pschińdu, duž jim ſwojeho požla poſčelu, kiz dyrbi ſa nich bydlo ſkasacž a wšho ſa nich rjenje pschihotowacž. Profeta Joel bě tajkile Božeho ſwjateho Duchowym požol. Wón je něhdyn ſwojemu ludej wotsje ſ hložom pschipowjedžil, ſo ſwjath Duch pschińdze.

W starym ſlubje dostachu drje ſchwilemi tež někotſi ſwjateho Duchha dajeneho, ale jeno na wěstu ſhwili, duž mōzachu profetojo ſe ſwjathym Duchom wobdarjeni předowacž a džinov cžinicž. Woni dostachu ſwjateho Duchha, ſo tak praju, ſ kapkami.

Ale ſwjatki bu ſwjath Duch na wucžomnikow wulath, ſo ſo kaž mōzna rěka na nich ſlijesche a po tym pschi nich pschezo ſawosta. Wón jich wſchěch ſ nowa porodži, wonowi a w nich dželawym ſawosta. Takle wón naschego Knjewowym ſapocžanym ſtuk w domje, we wutrobach a w živjenju do-donja.

Pola našch kſchecžianow ſwjath Duch to ſame dželo dodokonja. Mch jeho hižo mamý, ale ſpoči wón ſ nowa Ŀ nam pschihadža a pschinježne nam ſwoje rjane dary.

Taklo bu ty kſchecženy, bu ty Bože džecžo. Tehdy ſo ty ſ nowa narodži. Ale ty dyrbiſch tež tajki džen měcz, na kotrymž ty do wſchego ſwoje „haj“ wuprajisch, ſchtož

bu tebi pschi twojim wuſcheženju jako kſchecženſki dar nadarjene. Ty bu něhdyn kſchecženy a ſatorjenjeny do trojenicžkeho Boha, ale ſechzesch ſbóžny býč a wěčnemu hněwej wucžeknycž, dyrbiſch ſo ty pokutny a ſ połnej wěru Ŀ Bohu wołacz.

Bóh je tu ſa tebje a pschi tebi ſpoči ſe wſchej ſwojej hnadi a ſe ſwojimi darami, ale ty dyrbiſch měcz wocži a wuschi, ruzž a wutrobu ſa wſchě tele Bože dary.

Hdyž Boži deschczik dže, tehdy drje wón wſchu trajinu womacža, tola na puczach a na lamjenjach wón ſtejo nje-wostanje, ale ſ nich wotběhnje, jeno na ſvoranym poli a na lužy a na ſahrodze ſo wón do ſemje ſacžiſčci a ſkoruſki wokſchewi, jim nowu móz ſpožci, ſo móhle ſwój plód njeſč.

Wot naschego kſchecženja ſem ſwjath Duch nad nami wobſtajnjie džela, chze nam naſchu duschu ſmjehežicž, dohotowacž, ſo móhli jeho hnadi a jeho bohate dary do ſo nutes wſacž, pschetož hakle po tym, hdyž ſmny je ſobu do ſo wſali, budžemy woprawdze wěrni kſchecžijenjo, džecži ſhwěla; jako tajzy ſmny ſwojeho ſbóžnika poſnali a tajkele poſnacze wſchě naſche myſle wujazni a naſchego ducha wodži, jako tajzy ſe wſchej ſwojej duschu ſe ſwojim ſbóžnikom ſjenocženi wostanjemj, ſo hinaſcho njemožemj, dýžli ſwojemu Knjesej ſ cželom a ſ wutrobu ſlužicž.

Wſcho tole chze nam ſwjath Duch nadaricž. Želi ſo jemu njepſchecžiwiſch a ſo pschecžiwo njemu njesapjerasch, chze ſo wón na wšho cželo wulecz, to rěka, chze tebje hrěſchneho a ſmjeertneho člowjeka wſchego pschecžiwořicž, wonowicz, wuſwjecžicž. Niz jeno wucžerjam a předarjam,

ale wschém, starym a młodym, mužskim a żeńskim je błubjene: Njebjeski Wóz chze swojego swjateho Ducha wschém dacz, tiz jeho wo njego proshá.

Knježe Božo, luby njebjeski Wótcze, wužlych naš! Hlej, my mam ſwoje wutroby ſwotewrjane, wulij do naš twojego swjateho Duchowe dary a hnady, ſo byle nasche proſdne wutroby wupjelnjene, naſcha hordoscz powodżena, naſcha nječistocz potjepjena, a ſo móhlo twoje ſwjate ſłowo w naš ſwoj dobrý plód njeſcz. Hamjen.

Nat hospodarimy derje?

Pszechelne ſłowo wſchitkim hospodarjam a hospoſam.

(Pokraczowanje a ſtowczenje.)

Mępaczne pjeniesy njeſzmęda ſo, kaž daloko ſredki, doſahnu' pschejara pschirkotſic̄. Muž njeſmę ſebi psche wjèle pjenies ſa korežmu a druhe ſawieſelenja ſkhowac̄. Schtož ſo w domje nałozi, ſo najlepje nałozi. A to njeje ſamolwieč, ſo někotry fabrikar, rjemjeſlnik a pschekupz, hdz ſwojim ani doſcz jescz njeda, tola ſwoje kroſche do korežmy noſy. So bychu tola tajzy ludzo jukroc̄ ſwoje wudawki, kotrež w korežmje czinja, ſebi prawje derje napiſowali a je potom ſe żominy ſudawkami w domje pschirunali — ſchto bychu to widzeli! Hdz pak ſo ſetne pschinioſchi ſa żonu tak wobmiesuia, je w tym ſtrach, ſo żona, hdz tola pscheinic̄ ſpyta, k požczenju wuczef̄ pyta — pschichodny měſaz pak njeſamóze to pobrachowaze ſaſko wurunac̄, njeſe wjèle bole ſam ſwoju wobcežnosc̄ a tak dale dže, domiž żona ſtowczenje żaneho wupueža wjazy njeviđi: muž dyrb̄i doplaczowac̄ a na njebju domjazeho ſboža poſkuje ſo prénja mróčalka. — Nasponnieny mępaczny pjenies njeſmę tež pscheinco tón ſamym wostac̄, wón dyrb̄i ſo po domjazych ſudawkach ſložic̄. Duž je młodym mandjeſſkim, kaž doſho ſu ſami, wobebje mudre roſdželenje doſhodow a ſ tym ſiednoczene nalutowanie radzic̄. Pscheliczczé zyle doſkladnje, ſchto trjebacze ſa khlēb, ſa mloko, ſa miažo atd. Tenož nječo njeſtrjebawſche! A ſchtož kupiſch, ſaplačz hnydom; požczenje pschinieſe staroſez a wjedze do hubjeſtwa.

Teczi domjazh počink, kotrež ſo doſcz wukhwalic̄ njeſmę, je porjad, wo kotrež pěſnjet ſpěwa: ſewjath porjad, žohnowanja bohata njebjeska džowka. Ach, w ſelko hospodařtwaſch poſbrahuje tale žohnowanja bohata njebjeska džowka a město teho tam njeſporjad knježi. Ale wſchitz, tiz chzedža ſa Khrystuſzom ſhodzieč, dyrb̄ja w najmjeñſich wězach porjad džeržec̄ po pschikladze ſbóžnika, kotrež, jako lud w puſčinje naſyheči, najprjedy pschikafa, ſo bychu ſo ſeſydati, ſo bychu jedz doſtali a na konzu da ſrjodki hromadzieč. Schtož to mało nječeſeči, temu tež to wulke ſhinje. Hdz ſrjodki njeſromadzieč, hdz ty wſchitko, ſchtož móže ſo ſa hospodařtvo něhdze nałožic̄, njenaložic̄, potom ſ czežka ſ twojimi pjeniesami wuńdžes. Porjad njeſmęſch ženje jako pödlansku wěz na bok ſtorežic̄. Pschetož hdz masch ſo tak w najwſchědnich wězach, to wjèle k temu pomha, ſo móže tež ſnutſkowne žiwenje ſo ſtrowiſcho roſwiwac̄. Wſchelake ſo ſa 24 hodzinow žada: najprjedy Bóh a jeho ſłowo a cžiche wobſhadzenje ſ nim w modlenju, potom naſche powołanie a džela, jescz, nusny měr, hajenie pscheczelſtwa atd. Daj kóždemu, ſchtož jemu ſluſha. Pschede wſchém: "Njeſhwaj na jutſiſche, ſchtož móžeſch dženſa cžinic̄! A dale: Pschi wſchém khwatanju žane pschekhwatanje! Cžin jene po druhim! Młodži ludzo rad njeſpodobne dželo wotſtorkuja, hdz dyrb̄i tola prawe dželenje džela a cžaſha runje na to hic̄, to njeſpodobniſche pscheinco prjedy cžinic̄. Hewak njebudžes ſenje hotowy a njeſmęſch ſenje ſpokojoſe cžucze doſkonjaneho džela. Cžim njeſpodobniſche dželo ſa naš je, cžim bóle trjebam ſo jeho wuwjedzenju prénje ſrute roſhudzenje, prénju čerſtrwu móz. To njeſpodobne ſo nam, cžim dlěje jo wotſtorzimy, cžim czežo wuwjedze a ſtowczenje na poſledku k ſchłodze powołania zyle wostanje. Młodži ludzo ſo druhdze pschekhwataſa. A jow tón khwat, kotrež dwě, tsi wěz ſapſchimie, mjenje ſtrachny njeje; to lohko k temu wjedze, ſo njebudže žana tých tſjoch wězow w prawym ežaſu hotowa abo ſo tola kłedy khwatka a pschekhwatanja na ſebi njeſu. Tene po druhim! Tamny muž mjeſteſe prawje, kotrež rjekny: "Kuf pomalſho, ſo khetiſho ſe konzej pschitidzem!"

Tola nětko napoſledku jako ſchworte prawidlo hospodarjenja je ſlote napominanje japoſchtola Pawoła: "Budźcze wjeſzeli

w nadžiji, ſczerpliwi w tycznosc̄i, wobſtajni w modlitwie!" ſ teho tekſta dyrb̄ja wſchitzu mandjeſſzy, kotsiž chzedža ſbóžowni bycz, možy poſkowjeczenja a pschekrafenjenja czeſpac̄. Wjeſzeli w nadžiji, niž w hrajkazej teho ſweta, ale we wutrawaſej džecži Božich; niž w bliſkowidžazej nadžiji, kotrež ſa kłomiczku ſo, ſe kłomiczku ſo podnuri, ale w ſiwej, tiz w Khrystuſku, ſbóžnika tych hręſhnikow a pschewinjerja ſmjercze, roſlamarja ſtaroſezow a pschekrafenjerja wjeſzelow, ſnaje a wopſchimie. ſczerpliwi w tycznosc̄i, t. r. ſa lubo wſac̄ ſ Božimi pucžemi. A ſ wotkal móz k tej wjeſeloſci a ſczerpliwoſci? Budźcze wobſtajni w modlitwie — to je najlepſha rada, naſkoweczischi weroſawſki pjeſſeſzen, pschezo kežejaza młodofſic̄. O ſelko mandjeſſich je, tiz ſo njeboja, na ſebi hręſhnic̄, tiz pak ſo boja, ſe ſebi ſo modlićz a teho dla ſebi tola ſnutſkownje zuſi wostanu a ſubuja ſo jenož ſa ſemju a row, ale niž ſa njebjesha a węčnoſci. Swada, staroſez a hněwanje njeſmęda domjazh měr ſtaſyč, hdz eži tsi jandželjo: nadžija, ſczerpliwoſci a modlitwa wobarnujo a ſakitajo w domje bydla. A duž na konzu to napominanje wſchitkim: Kiz w y to hiſcheze njeſcze, budźcze kſcheczijenjo, t. r. ſ duchom žalbowani teho Knjeſa, a w y, tiz to ſcze, budźcze pschiklad druhim! To daj Bóh!

Pschecziniſh naſcheho ſbóžnika w nowym testamencze.

(Pokraczowanje.)

Wjazy wo roſdželach we wuežbie Farisejſſich a Sadduzejſſich ſ noweho testamentu njeſhonimy.

Joſefus w ſwojich piſmach wo wſchelakim ſpomni: Farisejſſy wuežachu, tak wón powjeda, ſo wſchehomózny Bóh wſchitko, ſchtož ſo ſtanje, chze, tola wón tehoodla ſwobodu člowieka njeſchirkotſchi. Bóh wſchitko doprěka widži, ale ſwoboda je člowieſej wostajena. Tež njeboje a ſle pschikladza wot Boha a dyrbimy tehoodla tež ſa tuto Boha khwalic̄, dokelž wot njeho wukhadža. — Tale wuežba pak wjedžiſche k temu ſtrachnemu naſladej, ſo Bóh tež pola hrecha ſbuskutkuje.

Temu napscheczivo Sadduzejſſy wuežacha, ſo je dobre a ſle člowiečza wola a ſluk ſo je po tajkim wſchitko ſle a njeboje ſcžehwók člowieſej winy, blaſnoſcze, njeſchemyſlenja, po tajkim jeho ſamžna wina.

IV. Sadduzejſſy w nowym testamencze.

Sadduzejſſy ſwoje ſempſchiūdzenje njeſaprečhu. K nim ſluſcheja, kaž prjedy, bohaczi a woſebni. Wyschisci měſchnizh a jich pschitwſni jim pschitiwſowachu. Sſwojich ſaſtupníkow mějachu tež we wjžoſej radze. Woni wjeſeſe žiwenje lubowachu. Tich wobras bě bohaty muž w evangeliu. Psches nicžo nochzichu ſo we wuziwanju tuteho žiwenjenja molic̄ dac̄. Dokelž njevérjachu, ſo budže duscha po ſmjerzci dale ſiwa, ſebi žiwenje na ſemi po mozač rjane cžinic̄ pytachu. — Sacžiſhnyhu wěžo nastawki piſma wueženych a džeržachu ſo jenož Mojsaſoweho ſakonja, kotrež pak tež po ſwojim ſpodobanju wukladowachu. S poħanskej wyschinoſci ſo zyle derje ſnjeſechu. Tola pola luda mało ſamocho. W ſakoniſſich a narodnych praſchenjach dyrbjachu ſo Farisejſſim podczížnyc̄, tež njevérjachu ſebi ſwoje naſlady na ſiawne dac̄. — Tón knjeſich mało ſajimuje. Někotſi mjeſ nimi derje tež k Janej ſcheczeniſe džechu, tola njeſhonimy, hac̄ je tež tutón jich ſajimowaſ. Hromadze ſ Farisejſſimi pschitidzu něhdz k temu Knjeſej, ſebi žadajo, ſo by psches někajki nadpadaz̄ džiw abo ſnamjo na njebjesach abo ſ njebjes wobkručil, ſo je Meſias. S teho móžemy ſpōſnac̄, ſo přejachu, ſo ſu džiw móžne.

Něchto ſpodiſiwe nam Joſefus ſdželi, ſchtož pschi jich ſiwoſci ſi poſcheczivo ſakonju wot nich woſzakali njebjichm: woni běchu žalostniſje kruči w khostanju a kóždeho winowateho bjes ſmilnoſcze po piſmiku ſazudžichu. Tajku Sadduzejſſu ſurowoſci ſhoni tón Knjeſ ſot ſakonja ſakonja. Wyschisci měſchnik Ananias pschikafa Pawoła, hdz chze ſo ſamolwieč, na hubu dyric̄. Pawoł a Jan buſchtaj, dokelž njeſchecstanjetej wo Khrystuſku předowac̄, do jaſtwa cžiſnjenaj a ſchwikanej.

V. Farisejſſy w nowym testamencze.

Pawoł praji, ſo ſu Farisejſſy najkručiſha ſekta mjes ſidami. Tón pak to derje ſnajesche, wſchak běſche jej ſam pschikluschaſ a ſo ſurowiſ ſakonja dla a njeſcheczel teho Knjeſa byl. Farisejſſy bydlaſhu w ſudejſſej a w Jeruſalemie. Tu běſche

templ, křijedzisna nabožinskeho živjenja. Jenotliwi bydlachu tež w Galilejskej. Swj. Lukasch powjeda, so běchu se wschéch galilejskich městow něhdyn Farisejszy so seschli, so běchu teho ľenjeſa ſ bliskoſeze wobledžbowali. W powſchitkownym pak ſo tuteho kraja ſdawachu, dokelž tam wjese pohanonow bydlesche a duž ſo strachowachu, so móhli ſo nječiste ſčinieč.

Farisejszy běchu ludowa strona. Woni Romskich jako ſynojo teho wuſwoleneho luda hídžachu. Njeprózniwje na to dželaja, ſidovski lud wot zuſeho knieſtwa wuſwobodžic. — 8000 wot nich ſo něhdyn ſaprajichu, křežorej a bohotej ſwérnoſež pschižahac.

Woni naſchczuwachu lud ſ pschecžiwenju, hdyž bohate mjeſh ſwojeho hamta pschekrocžichu; ſamo ſmjerč jich njeſastróži. Teho- dla jím lud pschivízowasche a ſamo ſadduzejszy dýrbjachu ſo po nich ſložowac, hdyž nochzých, ſo by jich lud zpě ſazpíl. Duž tež njeje jenož pschipad, ſo runje woni temu ľenjeſa to praschenje pschedpoloža, hac̄ je prawje křežorej daň dawac abo niz. Lud běſche mjeniujy pschekwedečeny, ſo wón po prawym tajſeje danje dawac njetrjeba.

Farisejszy mějachu wulki pschivíz we wjzopej radži. Woni mějachu džiwnu móz na ludzoch a kóždy jím napschecžimy nahlad woni potkocžichu. Hac̄ runje wjese wjzchichi do Křryſta wěrjachu, njeſwěri ſebi tola žadyn, tajku ſwoju wěru ſjawnje wuſnac.

(Potraczowanje.)

W drohim cjaſku.

„Ta ſym drjewa naſberala, a du nuts a chzu mi a mojemu ſynej pschihotowac, ſo bychmoj ſjedloj a wumrjeloj.“ Tak wotmolwi wudowa w Zarpadze Eliaſej a ſjewi ſ tym ſadwelowanje ſwojeje wutroby. Žeſc — a wumrjec. Alle wona běſche pohanka, ſ wotkal dýrbjesche jej nadžija pschińc? — Pschi tym wſchém poſluchasche na hlož profety, kotrež jej w mjenje a po poruczoſezi Božeſ pschikafa, najprjedy něcht ſa njeho a potom ſama ſa ſo a ſa ſwojeho ſyna něcht napjez. A jako wona cžinjeſche, kaž běſche jej pschikafane, njebe muſka w kalbaſu ſjedžena a wolij w karanje njeſotbjeracche.

Staroſez ſa ſiwnoſež, ſadwelowanje w ſemiskim powołaniu, njeradžene ſpekulazyje — tak móžesč to wſchēdnie w nowinach cžitac, hdyž nowiny w ſamomordaſtwach pižaja. A wone ſo ſtawaja křijedža w ſchecžijanſtwje, hdyž ſo wěze ſ njebjeham ſběhaja, hdyž ſo ſ křetkow drohi evangeliſon předuje, hdyž ſ ma- loſež ſwjato pižmo wěſch!

„Ido haj“, rěka, „jow macže žaložne ſchody naſchich wobſtejnoscžow, bohacži maja wſchego doſč a křudži dýrbja ruku na ſo ſložic, hewak dýrbja hlođa wumrjec.“

Pſalmista wotmolwi: „Ta hiſceže žaneho praweho wopuſch- czenego widžal njeſkym, ani jeho ſymjo po křleb křodžic!“ Niz to, ſo tu křudži a bohacži, ale ſo ſtej njevěra a bjeſbóžnoſež křudých a bohathých tak wulkej, to je cžežka ſchoda naſcheho cžaſa.

W mojej wžy widžach žonu pſchi róžku ſtejec, hdyž mějeſche liſtynoſcher nimo pschińc. S blědym, ſpadnjenym wobličom tam ſtejſche a hladasche po hřeby, doniž liſtynoſcher njebožidlo, kotrež hřebo ſ daloka ſ hlowu tſchaſeſche. Potom ſo žona pomalku ſa- wróči a domoj džesčhe — wona cžežko ſtupasche, kaž by cžežko njeſez měla. — Wonam wocžakowasche liſt wot ſwojeho muža, ſiž běſche psched měbzazami ſe ſwojej křodžu na morjo wujel a dýrbjesche tam dawno bycz. Křodž běſhtaj ſebi ſ pjenjeſami wot žony do mandželſtwa pschinježenymi natwariloj, ta běſche jej ſenice ſob- ſedženſtvo. Husto běſche muž ſ njei hřebo wujel a ſwojbje to njeſne domoj poflal. Nětko kóžda powjescz wuwoſta. Pschi tym wſchém tam žona kóžde popołdnje ſtejſche a wocžakowasche liſt. Wonam ſo wobaraſche do teho, žaložneho wěrieč, ſo je muž ſznamo ſ křodžu do njeſboža pschiſchol, ſo dýrbjalala wudowa bycz a ſe ſwo- jimi džecžimi nju ſeč. Wonam běſche cžicha, do ſo ſamknjenia dýrba, wonam ſwojim ſužodam njež wo ſwojej ſrudobje njepraji, to běſche jej cžežke wo pomož prokřeč, wonam by ſebi pſcheto myſlila: „Wón dýrbji pižac — wón dýrbji ſam pschińc.“

Ale wón njepižasche, wón njeſchińdze. Pscheto mjenje bu wſchego. Nuſa bu džen wjetſcha. Ludžo drje pytnejch, ſo wona nju ſeč, ale dokelž wona nikomu dobre ſlowo njea a běſche ſuſa wo wžy, ſo wo nju nictó dale njeſtarasche. Wón tež žadyn profeta Elias njeſchińdze. Ale Bóh luby ľenjeſ ma hiſceže druhich poflal. Tón křoč běſche to ſamozita burowka, jej měra njevoſtaj, wonam běſche tu wudowu tež kóždy džen tam pſchi róžku ſtej ſidžala a to blěde wobličo jej psched wocži ſtupi, hdyž wona

te ſchlk ſ ſuežnym mlokom naliwasche a je na bliđo ſestaja. Duž ſo jedyn džen nastaji a wſa ſ dobom horný mloka ſobu. To běſche pak tež cžaſ, nuſa běſche najeſtwa. Nětko pak ſo ſta kaž ſ wudowu w Zarpacze: „Muſka w kalbaſu njebu ſjedžena a wolij w karanje njeſotbjeracche, pſchetož burowka praji: „Nětko pſchińdžech kóžde ranje po mloku ſa ſebje a ſwoje džecži.“ To běſche kaž deſchcžik po ſuchocž. Duscha žony noweje nadžije nabu a pſchitlađ burowki namaka druhich, tiž po njej cžuijachu a njeſtroſtnta bu wukhowana. Tak je ſo ſtało, kaž w cžaſu Eliaſowym „po ſlowje teho ľenjeſa.“

Wſchelale ſ bliſka a ſ daloka.

— S njeđelu Rogate ſo do naſcheje zyrkwinieje modlitwy kóždu njeđelu wobhebita krótki modlitwa ſa naſche ſywy wobſamknie. Tajka modlitwa pak njeje jenož ſa duchowneho, kotrež ju ſ křetki ſpěva a naſcha ſwjata pſchiblusknoſež je, ſo bychmy tu modlitwu ſ prawje nutrnej wutrobu ſobu ſpěvali. Pſchetož ſchto pomha naſche dželo a prózowanje, hdyž Bóh tón ľenjeſ ſwoje žohnowanje nam njeſchizpi. Njeſpnajemy to nětko ſa ſo prawje jažnje, hdyž ſo Boži deſchecžit džen wote dnja dže a ſapočnje ſe ſtrachom bywac ſa naſche pola. Morkotanje a ſkorženje niczo njeučinitaj. Wón je jedyn, tiž je deſchecžit poflal a móže jemu tež ſa ſo mjeſu ſtajic. To je naſch luby Bóh w njebiežach. Duž ſhibujmy pſched nim ſwoje ſolenia, ſo by wón naſche modlitwy ſkerje wu- ſlyſchal.

— Dla pſchibywanja wobydleſtwa wobſebje w Křrōſeže dla kaolinoweje fabriki mějachu wotpohlad w Křrōſeže ſamym nowu ſchulu natwaric a ſo ſ Lüpjanſkeje ſchule wuſchulowac dacz. Lüpjanſka ſchulſta gmejna pak do tehole wuſchulowanja njeje ſwolila a je wobſamka Lüpjanſku ſchulu powjetſchic. My ſo jej džiwac nježem, pſchetož pſches wuſchulowanje Křrōſta a wokolnoſež by ſo Lüpjanſka ſchulſta wobſada jara pomjeniſchila a měla wjzope dawki ſa ſwoju ſchulu placic.

— Prěnja ſchula w Sſerbach na wžy ſ parnym ſepjenjom budže ſo w Huszy twaric. Wobhydleſtvo je tam tak pſchibylo, ſo ſu ſebi na wulki twar myſlicz dýrbjeli, ſo njebych u w pſchi- chodže do wuſkoſež pſchischi.

— Lětža budže 25 let, ſo ſu ſo ſchadžowanki ſerbſkeje ſtudowazeje módoſež ſaložile. Kaž ſym hřebo ſjewili, budže ſo ſ temu jubilejy almanach wudac, ale tež ſwjetdžen ſudže ſo ſwjetcžic. Najprjedy běſche ſo wotmyſlilo, ſwjetdžen jenož ſe ſchadžowanku hromadze ſwjetcžic. Wěho budža tón jubilej ſtudowaz na ſwojej ſchadžowanzy ſwjetcžic, ale hdyž by jubilej ſ tym do- ſkonečnem byl, njebych ſrjedawſchi ſtudowaz ſ wjetſcheho džela ſklađonoſež měli, ſo wobdželic, dokelž jich wjetſchi džel njeđelu wotencž nježem. Duž budže wobſebity jubilej ſwjetdžen wutoru abo ſrjedu po ſchadžowanzy, na kotrež budža ſo nětčiſchi ſtudo- waz pſcheprokyč, kotrež pak budže wot starých knjeſow wu- wjetdžen. Rosrěčowanje ſměje ſo wo wo tym ſrjedu po ſwjetatkach w 5 h. w liſtcej jamje a chyli ſo wſchitz ſa to ſajimaz tam ſeňec.

— Rjane nowe byrgle je Delnjo-Wuſejdžanska zyrkej dostała. Poſwjetcžene buchu pſches knjeſa ſuperietendentu Kurin ga-Woje- rowſkeho, dokelž běſche knjeſ ſarař Hyczeř ſkory.

— We Wochoſach bu pſched krótkim rjany žaduy ſwjetdžen ſwjetcžen. Nowe ſwony ſa Boži dom ſo poſwjetcžicu. Sſwje- dženſtu ryc̄ mějeſche knjeſ ſarař Hencžka. ſwony ſu ſo derje poradžilo a maja rjany ſynek.

— Nowotwar diakonijekſkeho wuſtawa w Lipſku poſraczuije. 13. meje budže ſo najſkerje twar ſběhac. Wustaw dýrbji ſapočnat pſchichodneho lěta hotow bycz, ſo bych ſo do njeho ſacžahnyc mohli. My pſchejemy, ſo by Boži žohnowanje tón twar tež dale pſchewodžalo a ſo bych ſo njeho junu rěki ſchecžijanskeje ſmilneje ſuboſež ſo žorſile do wutrobow křorych a hubjenych. S dobom pak tež ſerbſke holzy nawołwjamy, ſo bych ſo ſa to roſhudžile, to ſwiate powołanie w ſlužbje ſnutſkowneho miſionſtwa ſebi wuſwolicz a jako diakonijek ſo wuſwuečic dacz. Pſchetož na tym poli rěka; Žně ſu wulke a mało je dželaczeſkow.

— Wažne běſche wuſadženje w domje pruſſich ſapóžlanow, w kotrež ſo po namječe ſapóžlanza Gampa a jeho towarzichow ryc̄eſche wo thym, kaž ma ſo wulke nju ſatarjow dla pobra- chowazych dželaczeſkow wotpomhac. Sſwobodnoſmyſlili wě ſo njež wo pomož ſa ratařſtvo wjedzeč nočzých. Tola pak ſo ſkonečnje wobſamkjenja ſtachu, kotrež móža ratařſtvo ſpomožne bycz.

— Konferenza, kotraž na namjet ruskeho khězora k wurdženju wo wotbrónjenju našich wójskim hromodže stupi, so w bližším čažu w hlownym měsce Niederlandskéje w Haagu sejdze. Staty budža drje wschitke swojich fastupíjerow pôzlačz. Woni to cžinja s dwórlwoścze pschecžiwo ruskem khězorej. Pschetož to je do předka widžecž, so zhe wurdženje wulcho wuspěcha njeſměje. Hdyh bychu so te pšchicžin, kotrež k wójnam wjedu, sawisč, hordosež, nahrabnošež s ludoweje wutroby wukorjenicž móhle, potom by tež wuhlad był, so bychu wójny pšchestale. Ale dokelž to móžno njeje, tež wschitke wurdženja pšchi najlepšej woli wuspěcha njeſměja. Derje budže, so chzedža k lepskemu ſranjených w bitwje híščeje krucízche postajenja wobſamknež, kaž ſu hacž dotal byle a ſo maja so wone wot wschitkých ludow pšchipóſnacž. Tele postajenja dyrbja wot nětka ſa mórské wójny tu ſamu płačiwoſcž měcz.

Rěki žiwjenja,

s někotrych wožebných spruchow ſwjateho pižma wuwjedžene.

Tole napižmo ma ſerbſka kniha s lěta 1770, kotraž je ſo nam wot ſſerba pſchepodała a w totrejž čítamý dobre hnujaze wužoženja ſwjateho pižma. My lubym čitarjam ſi tuthych naſtarjazých knihow někotre wukladowanie k požyljenju a natwrenju wutrobow podamy:

Ezech. 34, 15. 16.

Ja chzu ſam moje wowzhy paſež, ja chzu jím dacž wotpočowacž, praji tón knjes. Ja chzu to ſhubjene ſažo phtacž, a to ſablidžene ſažo pſchivjefcž, a to ſranjene ſwobalecž, to ſlabé požylnicž, na to tucžne a ſylné chzu ja ſedžbowacž, a chzu jo paſež kaž ſo ſluſha.

O ſak dobro maja ſo te wowzhy Jeſužowe pſchi ſwojim paſthyrju! Niz zuzu a najecži, tež wone ſame, njedyrbja ſo paſež; dokelž wone najlepſcheje paſtrwý njewjedža, tež ju prawje wužiwałe njebhch: pſchetož wowzhy, kotrež bjes paſthyrja na dobrej paſtrwe khodža, ſo tež na najlepſchej trawje ſnadž ſmjercž jědža, abo wone pſchetož jědža a tola njepſchibyvaju. Teho dla praji Jeſuž: Wón ſam chze je paſež, ſi ſo wón na tu wěz prawje wuſteji. Wón ſam je wſchego doſež, duž maja tež jeho wowzhy wſchu poſnoſcž pola njeho. Wón je živjenje, teho dla dyrbja jeho wowzam ta paſtrwa k požyljenju, k ſdžerženju, haj k pomožy živjenja ſlužicž. Pſched nim boji ſo wſchitko, ſchtož na ſemi, wſchē ſemje a pod ſemju je, teho dla njeſwazi ſo žana ſloſcž k jeho wowzam; ale wone paſku ſo w dobrém wotpočinku a cžichim poſku. Wón wě, hdyh jeho wowzhy tucžneje abo ſuheje paſtrwý potřebaja, ſo bychu ſebi tamnu, mijenijž tucžnu, cžim wſchē wazile; wón wě, hdyh je cžaž paſež a wotpočowacž. Wón chze jím dacž wotpočowacž; pod khłódkom jeho kſchidłow maja wone pſched ſkłoncžnej horzotu dobre pſchitrycž. Wón ſkhowa je w ſlym čažu w ſwojej hěcž. Wón ſakita je potajnje w ſwojim wobhydlenju. A ſak derje budže ſo po tej prózy wotpočowacž! Šak derje budže to cžinicž! Šchtož dha nochžyl ſo temu dobremu paſthryei paſež dacž?

Mój paſthý chyl mje paſež na jenej dobrej paſtri, tež, hdyh ja lacžný ſym, mje k ſkłonej wodži wjescž. O knjeze! ſawróč mje, hdyh moja myſl pſchi ſwěcži. Chze wostacž, da chyl ty ju ſažo k tebi njeſcž.

Pſalm. 23, 1.

Tón knjeze je mój paſthý, na ničim ja nuſu njeſměju.

O ſboža poſne, ſbóžne, ſi wotpočinkom a poſku wobbarjene wowzhy, kotrež ſo pod ſíjom wulchoho Jeſohovah paſku! Wón je tón dobrý paſthý. Wón njemóže ſwoje wowzhy hinač, hacž derje, ſi dobrým a k dobremu wodžicž. Wón wjedže je po prawym pucžu. Wón honi je ſi wulch ſmilnoſcžu, ale je njepſchecžeri. Hdyh wone dale njemóža, dha woſmje je wón ſi wjeſzelnoſcžu na ſwoje ramjenja a nježy je, haj wón je tež derje na ružy woſmje a paſež je na klinje, hacž nanajlepje. Es. 40, 11. Wón wodži je na dobre, mijenijž ſi cžerſtwej wodže a na ſelenu ūku. Wón pyta je, a jeho ſedžbowanje je pſched helskem wjekom a ſawom wobarnuje. Wón je tak ſwěrny, ſo ſamo ſwoje živjenje ſa nje

wostaji a je na poſled ſi wěžnemu wotpočinku pſchivjedž. O ſak derje dha je, ſo wot tuteho paſthryja niždy njeſaběžecž.

Duž ničo njedyrbni na tym ſwěcze
Wot mojoh' paſthryja mje wjescž.
Mam tudž ſtajne derjehicž,
Hacž mje tež budža k rowu njescž.
Hdyh runje pſches ſmjercž cželo panje,
Dha wěm wſchaf, to ſo wěſcze ſtanje,
Duch budže k ujeblu hore ſtipicž.
Tu wotročk njemže w domje wostacž,
Ssyn dyrbni pak to herbſtwo doſtacž,
Hacž runje ſe ſwěta ma hicž.

Budžcje ſprawni!

„To mi ničo njepomha bibliju čítacž, ja ju tola njeroſymju,“ praji pſchekupz k někomu, kotryž jeho napominaſche, ſo by pilnícho w njej čítal.

„Schto dha wý njeroſumicž?“

„Ničo, wona je mi cžiſcze njeroſymliwa.“

Tón, kiž powjedaſche, běſche pſches to ſnath, ſo pſchi wikowanju husto doſež ſprawný njeběſche.

„Nó, mój pſchecželo, duž chzemh ſebi junfróč lohkoſroſymliwý ſchpruch namakaž,“ druhí džesche a w bibliji pytajo poſoži porſt na ſłowa 2 Mójs. 20, 15: „Ty njedyrbischi kradnycž.“ To je něchtio, ſchtož móžecž roſymicž, ně wěrno? Na to pſchijnádže, ſo tež po tym cžinicž.“

Wěho to je nuſne, ſo my zyku bibliju roſymicž nauſnijemy; ale to najwažniſche tola je, ſo my po tym, ſchtož ſamóžemh ſa- pſchimyčž, cžinimh, potom nabudžemh džen a wjetſcheje jažnoscze. Nječzinimyčli to, potom nam tež ničo njepomha zyke ſłowo Bože ſroſymicž. Cžinimyčli pak, potom budže nam Bóh po naſchim trjebanju ſroſymjenje ſa jeho ſłowo wotſamknež.

W Jeſužowym mjenje ſo modlicž.

Schto to rěka, je junfróč něhduscha pohanka najlepje wužila.

„Nó, macže Hana,“ ſak praji mižionar k tej ſi pohanska wobročenjej, praj mi, ſchto to rěka: „W Jeſužowym mjenje ſo modlicž?“

Wona da ſežehowaze wotmolwjenje: „Ja njewěm, wotročko Boži, hacž budu ſo wo tym prawje wuprajicž móž. Ale ja chzu tebi prajicž, ſak ſebi to myſlu. Ty dyrbischi mje potom dale roſwucžicž:“

Hdyh mam ja naležnoscž na wulchoho krala, ja, jako ſtara, zusa žona, hnydom bje wſchego k njemu běžecž njemóžu. Duž pytam ſebi najprjedy wſchego muža a teho prascham, ſchto wón k mojej proſtwej praji, hacž móže ſo pſched krala pſchimyčž. Majradscho bych ſo na kralowé džecžo wobrocžila. Wone krala najlepje ſnaje. Byli kralowé džecžo ſe mni prajilo: „Haj, twoja proſtwa da ſo ſyſchecž,“ potom bych je proſyl, ſo mni pſched krala hicž. Cžiničli tv, potom ſo krala wjazy bojecž njetrjebam, ale móžu stroſchtinje pſched njeho ſtupicž. Potom ſtupju ſo ſady kraloweho ſyna, a tón ſa mje recži; ja ničo recžecž njetrjebam. Njedyrbjal-li kral „haj“ prajicž? Wěſcze. Wona džen ſtara žona njeproſyl, ale wſchoki muž, kotrehož kral lubuje, jeho ſyn. Hlaj, hdyh ja w mjenje Božeho ſyna proſchu, potom móžu stroſchtinje proſyhcž. Ja wopſchijam Bože džecžo a ſym jeno ſi nim, duž mje Bóh ſazpěč njeſměže.“

Sawěſcze rjane wukladowanje teho ſłowa „w Jeſužowym mjenje ſo modlicž“. Mižionar ničo wjazy pſchistajicž njemóžesche. My tež už.

Něſhoto k roſpominanju.

Bóh dawa nam druhdy cžerpfecž ſa tých, kotrych ſubujemh a naſ ſches to bliže ſe ſebi cžehnje.

Dalische dobrovolne daru ſa wbohe armeniſle ſyrotu:

S Kumſchiz 3 hr.

W mjenje wbohich ſyrotow praji wutrobný džak

Gólcž, redaktor.